

Spillmannove povesti »Žrtev spovedne molčečnosti« : tu brani spovedna molčečnost, izdati skrivnost umora, tam viteška čast. — Prevod je popoln. Nekoliko moti 1. napačna raba enklitik in 2. nedol. oblika pridevnika v zvezi s svojilnim ali kazalnim zaimkom (ta skrivnost **sten** m. skrivnostni odgovor, str. 15., njegov lepodoneč glas m. lepodoneči, str. 31., i. dr. na več mestih. Naslov *Boy* (izg. boj iz angl.) je razložen šele na str. 136.; v slov. naj bi bil prej; tudi »alibi« naj bi se pretolmačilo (zaradi latinščine neveščih čitateljev). — Srečna je bila misel, prevesti ta roman, ki je po mnenju mnogih kritikov celo globokejši od »Malenkosti« istega pisatelja, jezuita L. Coloma. Knjiga zasluži, da bi jo pazno čital zlasti izobraženi mladi svet.

J. Debevec.

Koncerti.

Koncert Vušković.

Bilo je meseca oktobra 1913, ko je operni pevec **Marko Vušković**, sedaj prvi baritonist hrvatske opere, v Ljubljani prvič nastopil. Že takrat si je s svojim orjaškim organom in zares umetniškim predavanjem namah pridobil naše simpatije.

Dne 15. maja letos smo imeli priliko umetnika zopet slišati in uživati. Tekom zadnjih let je Vušković očividno napredoval in se izdatno izpopolnil. Glede glasu se mi zdi, da se je pri njem zgodila približno enaka izprememba kot smo jo svojčas opazili pri našem pevcu-mojstru Bettetu. Saj je znano, kako je dunajska šola Bettetov prvotni nenavadno široki, hrupni in skoro robati glas imenitno izlikala in ublažila. In tudi Vuškovićev bariton je — odkar smo ga pred leti slišali — izgubil vso pretiranost glede širine in moči; izredno se je ublažil in izbrusil v plemenito nastavljen, polno a vendar voljno doneč glas. Vuškovićev bariton je zelo obsežen, prožen, v legah primerno izravnani, v nižavi sicer včasih nekoliko šibek, pa vendar ne brez vsebine, v srednji in visoki legi in tudi v falzetu posebno krasen. Njegovo predavanje pesmi je njih pravo doživetje. V trenutku izvajanja je Vušković s celo dušo in z vsako mišico svojega telesa pri predmetu, ki ga opeva. Tudi je njegov nastop čudovito miren. Efektov ne išče, ker previsoko ceni resnično umetnost.

Njegov spored je nudil pesmi in arije. Zastopani so bili pl. Zajc s pesmijo »Tiha noč« in z arijo iz opere »Zrinski«; Ružić s pesmijo »Ja te ljubim« in z značilno, šaljivoljubko slovaško narodno pesmijo. Izmed skladb nemških skladateljev sta bila na sporedu **Löwejev** »Sat« (Ura) in **Rubinsteinova** »Asra«. Štiri daljše izbrane arije so bile: Čajkovskega: Arija kneza Gremina iz opere »Onjejin«, Dalibesova iz opere »Lakme«, Verdijeva iz opere »Ples mask« in **Thomasova** napitnica iz opere »Hamlet«. Posebno v zadnji se je odlični pevec razodel v vsej svoji vrlini in moči. Bil je to veličasten, vse prejšnje presegač konec.

G. prof. **Krauth** je kot izboren spremljevalec na klavirju našemu občinstvu že dobro znan. Samostojno ni nastopil, dasi je bilo tudi njegovo solistično igranje naznanjeno na sporedu.

Koncert Vušković treba zabeležiti med najboljša tukajšnja prireditve minule koncertne sezone.

Koncert Kocian-Rypl.

Violinskega virtuozu **Jaroslava Kociana** imamo v Ljubljani že iz prejšnjih let v najboljšem spominu. Toda zadnji njegov nastop pri nas 23. maja 1917 nam ga je še bolj priljubil. Ko je pred nekaj leti igral v »Mestnem domu«, se nam je vsiljeval vtis, kot da hoče umetnik svojo — brez dvoma virtuosno — igro napraviti še umetnejšo z raznimi zunanjimi gestami in z neko visoko pozo. A topot nismo te nepotrebne primese kar nič več opazili. Kajti Kocian je nastopil s svojo veliko umetnostjo pred polnoštevilnim občinstvom tako, kot bi igral v ožjem prijateljskem krogu: preprosto, ljubeznivo, naravno. In to se vsakemu resničnemu umetniku tudi najbolje podaja.

Spored je bil kar moč lep. **Mozartov** naivno ljubeznivi, na videz sicer preprosti, a vsebinsko vendarle tolikanj bogati koncert v D-duru, **Goldmarkov** barveno pestri koncert v A-molu, kakor tudi štiri manjši moderni komadi: **Kocianov** »Intermezzo pittoresque«, **Dvořak-Kreislerjev** **Slovanski ples** v E-molu, **Chopin-Wilhelmijev** **Notturmo** in **Wieniawskega** **Poloneza** v A-duru so bile same prvovrstne skladbe, ki so tudi v razvrstitvi tvorile zelo primerno gradacijo.

Kocianova igra je vzorno čista, sočna, skoro bi rekel sladka in prepojena globokega občuta; v tehničnem oziru pa ga izlepa ni bilo mesta, je ni bilo pasaže ali kakršnekoli težkoče, ki bi je umetnik ne bil obvladal z največjo lahkoto.

Na klavirju je Kociana izredno fino spremljal mlad koncertni pianist **A. C. Rypl** iz Prage. Skoro neverjetno je, kako se je ta izborni pianist znal prilagoditi — toda kaj pravim prilagoditi — kako se je znal vživeti v Kocianovo igro, v njegovo umevanje in občutenje izvajanih težkih skladb. Niti za en hip ni nobeden izmed njiju prehiteval, niti za hip ne zaostajal. In Ryplov pianissimo! Komaj slišen je bil, a vendar natančno razločen. Pravi pajčolan najfinejše vrste. Ravno tako pa je Rypl po potrebi tudi podčrtal, kar je bilo treba podčrtati, zlasti v Mozartovem in Goldmarkovem koncertu, ko se razne teme — kakor v te vrste skladbah sploh — pojavijo zdaj v glavnem, koncertujočem, zdaj v spremljajočem instrumentu.

Kot samostojne skladbe je Rypl na klavirju izvajal tri znamenite skladbe čeških skladateljev: **Lukovo** »V roztonženi«, **Novakov** »Amoroso« in **Smetanov** »Furiant«. Oba umetnika sta posamne skladbe še dodala.

Ta koncert je tako prelepo uspel, da si boljšega zaključka letošnje koncertne sezone nismo mogli želeli.

Stanko Premrl.

To in ono.

Franč Levec. Nekrolog. (Dr. Janko Bezjak.) — V ponedeljek dne 4. decembra 1916. l. se je pomikal kmalu po tretji uri popoldne slovesen in veličasten izprevod, kakršnega le redkokrat vidiš, po ljubljanskih ulicah. Pred štirivprežnim mrtvaškim vozom je korakala dolga vrsta učencev in učenk raznih ljubljanskih šol, za vozom in žalujočimi je stopala izredno velika množica ljubljanske gospode, med njo mnogo visokih dostojanstvenikov in uradnikov, srednje- in